

Zakaj se bo kmet odločil za kontrahiranje žita

Letošnja uredba o oddaji žita koristno združuje dolžnost, ki jo ima kmet do skupnosti, in kmetu namenjene ugodnosti, ako se ta pravočasno s pogodbo obveže, koliko žita bo dal državi. Zato nikakor ne bo mogoče govoriti o kakršnikoli »žrtvi«, ki naj bi jo moral kmet doprinesiti, kot navadno ob takih prilikah razneso nam sovražni elementi. Nasprotno, letošnja uredba prinaša toliko novega in zagotavlja kmetu tako prilačne pogoje, da jo morajo naše kmetke množice z navdušenjem pozdraviti.

Iz dveh razlogov je letošnja uredba drugačna od lanske: prvič, ker stremi naša država za tem, da vedno bolj zadovoljuje delovno ljudstvo, drugi pa, ker je s svojo neprestano rastjo dosegla že tako stopnjo, da ji je bilo mogoče o kmetovno korist uredbo zboljšati. To čuti vsakdo, kdorkoli je uredbo prebriš. Namenjena je predvsem kmetu in kmetu jo mora biti temeljito spoznati. Po naših krajih so se že pričeli v ta namen sestanki, kjer naj kmetje zvedo prav vse potankosti in se naj dobrega pogovore o vsem, kar jim mogoče še ni jasno. Ljudski odbori so dobili podrobna navodila, aktivni množični organizaciji so s čitanjem časopisov in obravnavanjem uredbe že toliko seznanjeni, da bodo naši sestanki lahko uspešen začetek letošnje kampanje odkupa žita. Tudi proe pogodbe bi lahko na teh sestankih že sklenili, saj najnaprednejši kmetje bodo gotovo dali dober zgled. Tako bodo za seboj potegnili v kontrahiranje vse vaščane.

Kmet prav za prav ne bo dosti okleval za kontrahiranje. Odločil se bo, brž ko bo spoznal in se prepričal kakšne prednosti ima. Dolžnost do obvezne oddaje se zaveda. Kontrahirane količine pa so mu pozneje vštete v obvezno oddajo in poleg tega mu prinašajo same lepe koristi. Zanje dobi 25% višjo ceno, kot je določena za obvezen odkup. Torej namesto 412 dinarjev za 100 kg kontrahirane pšenice 515 dinarjev. Spomnil se bo tudi, da je dobil lani za isto količino 350 dinarjev, poleg tega pa ni imel takih možnosti za nakup industrijskih izdelkov. Letos dobi za vse kontrahirano žito v isti vrednosti tudi bono za nakup industrijskega blaga. Spet pa mu bono odpadejo, če se ne odloči za kontrahiranje in čaka na obvezen odkup. Sicer lahko potem, ko zadosti obvezni oddaji, proda svoje presežke o vezani trgovini in dobi zanje bone, toda samo za presežek, če pa kontrahira, pa dobi bone za vrednost vsega oddanega žita. Za 40% vrednosti vse kontrahirane količine dobi denar in bone že takoj ob sklepanju pogodbe. Računi so popolnoma preprosti in govore kmetu v prid. Z nekoliko točnejšim računanjem bi prišli še do tega, da bo kmet dobil letos za isto količino žita tudi sedemkrat več industrijskih izdelkov kot lani, kar mu omogočijo boni za nakup po nižjih enotnih cenah.

Zakaj pa nudi država kmetu take ugodnosti, če se odloči za kontrahiranje? Tudi na to uprašeno mora dobiti kmet odgovor. Čim prej namreč država vsaj na splošno zve, s kakšnimi količinami

sme računati v letošnjem žitnem fondu, tem prej in tem bolje bo lahko ocenila možnosti oskrbe mest in industrijskih krajev. Prot člen uredbe pravi: »Da se zagotovi preskrba delovnega prebivalstva s kruhom, bo v gospodarskem letu 1948-49 obvezeni odkup žita. V tem se izraža skrb države do delovnega ljudstva. Obvezeni odkup bi lahko priznali s planom v industriji. Za delavca je plan zakon, prav tako kot je za kmeta obvezeni odkup zakon. Z delovnim poletom, tekmovanjem in z zboljšanim pri delu presegajo delavci po tovarnah plan. Z zboljševanjem svojega gospodarstva, s kontrahiranjem in tudi s tekmovanjem pa bo kmet presegel plan obveznega odkupa. Drugo se z drugim dopolnjuje: kmet dobi več industrijskih izdelkov in delavec bo bolje preskrbljen s kruhom. Tako je tudi kmet neposredno zainteresiran, da pridela čim več žita in s kontrahiranjem preseže obvezen odkup. Zato pa so si posamezni okraji napovedali tekmovanje v kontrahiranju in bo to tekmovanje zajelo vse vasi in posamezne kmetovalce. Zaradi vsega tega je prav, da kmet poleg lastnih koristi občuti tudi pomen, ki ga ima kontrahiranje do skupnosti.

Zavedati pa se moramo, da je kontrahiranje priložnostna stvar vsakega posameznika. Ne gre, da bi kdor koli prisiljeno sklepal pogodbo. Zaveden in napreden kmet se bo odločil, kaj mu je storiti. Najmanj kar si država želi, pa je, da bi se s kontrahiranjem razvila kaka spekulacija. Preneseno so malemu in srednjemu kmetu namenjene ugodnosti z višjo ceno in boni pri kontrahiranju. Nepravilno bi bilo, da bi si lahko nekdo nakupil bonov in tako dobil možnost spekuliranja z industrijskimi izdelki. Zato tudi uredba določa, da je možno kontrahirati največ 6.500 kg žita.

Kontrahiranje bo prenehalo nekako ob žetvi, ko se prične obvezeni odkup. V žetvorodnejših predelih Prekmurja in Štajerske kmetje že sklepajo proe pogodbe. Zastajamo sicer za ostalimi republikami, kjer so prej začeli s kontrahiranjem. Toda pri nas žito pozneje dozori, zato bomo nadoknadili izgubljeni čas. Prav nič pa se ne sme zatakniti v pripravi. Gotovo so še vasi in kmetje, katerim uredba še ni dovolj znana. Tam je treba pospešiti agitacijo. Odkupne uprave in kmetijske zadruge morajo imeti pripravljeno vse potrebno za sklepanje pogodb. Že v samem začetku je treba urediti dobro evidenco, da ne bo pozneje nepriklj. Za zadruge pa je posebno važno, da so zložene z lepo izbiro industrijskega blaga. Kmet bo dobil predujem in hotel ga bo obnoviti. Slabo bo opipavalo na kontrahiranje, če zadruga ne bo mogla zadovoljiti želji kontrahentov. Kar naenkrat pa bo prišel tudi čas odkupa in takrat si zadruga ne bo mogla nabaviti zadostnih količin industrijskega blaga. Zato naj se založi že sedaj in dobro preceni potrebe in želje članov.

Vsi osnovni pogoji za uspeh kontrahiranja so dani, zdaj je le, da jih zagotovimo in vsemu delovnemu ljudstvu v korist uresničimo namen uredbe.

TEKMOVANJE V ČAST V. KONGRESU KPJ

Projektivni zavod LRS napoveduje tekmovanje vsem projektivnim zavodom Jugoslavije

Inženirji, tehniki, risarji in administrativne moči Projektivnega zavoda LRS se zavedamo, kako važen člen je naše delo v verigi borbe za izpolnitev in preokorčenje petletnega plana in izgraditve socializma.

V maju je delalo po normah 80% tehničnega kadra, norme smo presegli povprečno za 25%, šest delovnih kolektivov pa celo čez 100% ob sorazmerno visoki kvaliteti projektov.

Ob začetku kampanje za izgradnjo zadrudnih domov smo se obvezali, da bomo v prostem času brezplačno napravili 3360 delovnih ur na projektih in pri tehničnem nadzorstvu na gradiliščih zadrudnih domov. Dosegli smo izpolnilni 88% te obveznosti. Poleg tega smo dosegli izvršili 22% svoje obveznosti za prostovoljno fizično delo na gradiliščih.

V počastitev V. kongresa naše Partije napovedujemo vsem Projektivnim zavodom Jugoslavije predkongresno tekmovanje, ki naj traja od 15. junija do 15. julija v naslednjih točkah:

1. kateri Projektivni zavod bo dosegel večji odstotek vključitve vsega personala v sistem dela po normah;

2. kateri Projektivni zavod bo dosegel višji povprečni odstotek presega-nja norm za arhitektonska dela, ki bodo v tem času končana;

3. kateri Projektivni zavod bo dosegel višji odstotek kvalitete pri arhitek-

tonskih delih — za ocenjevanje bi se sestala medzavodska komisija.

4. nameščenci katerega Projektivnega zavoda bodo do konca tekmovalja dosegli večji odstotek izpolnitve obveznosti glede izvršitve načrtov za zadrudne domove, všteti strokovno delo na gradiliščih; poleg odstotka izpolnitve obveznosti je navesti tudi povprečje ur na osebo vsega personala;

5. nameščenci katerega Projektivnega zavoda bodo v tem mesecu tekmovalja opravili več prostovoljnih fizičnih delovnih ur na gradiliščih Ljudske fronte in ljudske oblasti (izraženo povprečje ur na osebo);

6. kateri Projektivni zavod bo dosegel večji povprečni odstotek razpisanege »Ljudskega posojila petletnega plana«, tako po številu nameščenecv, kakor po višini skupne vsote (izraženo v odstotkih oseb in v povprečju dinarjev na osebo).

Naše delo naj pokaže, kako dragocena nam je naša svobodna dežela s Partijo na čelu, ki je tudi nas intelektualce osvobodila poniževalnega kapitalističnega jarma.

Projektivni zavod LRS

Akcija za podpisovanje ljudskega posojila se vedno bolj širi

Dr. France Kidrič, prezident Slovenske akademije znanosti in umetnosti o ljudskem posojilu

Nedvomno bo ugoden uspeh razpisane našega posojila sovražnike socializma in ljudske demokracije prav tako neprijetno presenetil, kakor jih neprijetno presenečajo uspehi podobnih razpisov v Sovjetski zvezi.

Naši državljani, ki s takim članom delajo za obnovo, pričakujejo nestrno ugodnega poteka, ker se zavedajo, kaj vse je od polne izpolnitve odvisno. A znanstveniki se moramo še posebej zavedati, da je idealno izgrajevanje naše znanosti, kakršno se je iz-za osvoboditve ob vsestranski podpori zvezne vlade in republiških vlad začelo, v končni fazi le povsem odvisno od temeljev, ki jih ustvarjajo smer-nice naše petletke.

Vsakomur pa mora biti jasno, da so zaradi neslutnega tempa, v katerem se vršijo in morajo vršiti izvajanja nalog petletke, potrebni državi tudi posebni krediti.

Dr. Fr. Kidrič

REKTOR UNIVERZE DR. ANTON MELIK:

»... NA UNIVERZI SMATRAMO NAŠE LJUDSKO POSOJILLO TUDI ZA SVOJO LASTNO ZADEVO«

Prav za prav sem takšnega posojila pričakoval že dolgo. Zakaj nikakor ni majhna stvar, začeti tako ogromno delo, kakor je naša petletka. Saj pomeni naš petletni plan popolno gospodarsko revolucijo, pomeni docela novo zgradbo vsega našega gospodarstva, v kmetijstvu in gozdarstvu, v industriji in rudarstvu, v notranji zamenjavi blaga in izdelkov ter v zunanji trgovini, pomeni elektrifikacijo in industrializacijo v orjaških dimenzijah.

Toda najprej si moramo šele s sistematično gradnjo ustvariti brez števila novih podjetij, ki nam bodo šele dala stroje, instrumente in orodje in vse, kar treba za pravo industrializacijo, za mehanizacijo dela, za preuredbo prometnih sredstev itd. itd. A vse to zahteva ogromnega napona energije, zahteva silnega napora nas vseh, a tudi mogočene koncentracije proizvodnih posegov. In v takšno koncentracijo moramo šteti tudi naše ljudsko posojilo.

Z ljudskim posojilom mobiliziramo naša denarna sredstva ter jih zberemo tako rekoč v našo skupno delovno fronto. Vsakdo med nami, ki se zaveda, da je naš petletni načrt uvod v uspešno gradnjo socialističnega reda, uvod v popolno preobliko našega gospodarskega in kulturnega življenja, materialni fundament

naše velike bodočnosti, vsakdo bo smatral kot samo ob sebi umljivo, da se bo s podpisom posojila uvrstil neposredno in učinkovito v delovno fronto izvrševalcev petletke. Vsakdo bo smatral podpisovanje posojila tako rekoč za nekaj plebiscita, s katerim se izreče za našo novo stvarnost in manifestira svojo voljo, da tudi sam aktivno sodeluje v gradnji.

Mi na univerzi vemo še prav posebno ceniti novo dobo. Zakaj to, kar gradimo, je nastalo v zamisli kot preudaren, temeljito pretehtan načrt na osnovi znanstvenih študij, kot rezultat proučevanja družbenega in gospodarskega razvoja. Univerza kot naša najvišja znanstveno-pedagoška institucija ve še prav posebno ceniti naš petletni gospodarski načrt, postavljen na znanstvenih premisah; vedno znova ima priliko, da ugotavlja v svojem delovanju, kako ogromno razumevanja ima naša ljudska oblast za njene potrebe, za njena znanstvena prizadevanja, kako naše interese in naše težnje kratkoma šteje za svoje. Zato moramo reči, da smatramo na univerzi naše ljudsko posojilo tudi za svojo lastno zadevo in da bomo ob podpisovanju dosegli, pa tudi presegli vse tisto, kar naš slovenski narod in vsi narodi Jugoslavije pričakujejo od nas.

Izvršni odbor OF podeljuje mesečne prehodne zastavice najboljšim gradiliščem zadrudnih domov

Gradnja zadrudnih domov širom Slovenije zavzema mogočen razmah. Vzgled dajejo že dograjeni domovi, ki so vzbudili med graditelji duh skupnosti in jih strnili v močno družino v borbi za dvig našega podeželja. V vaseh, kjer so dograjeni zadrudni domovi, jih sedaj oprem-ljajo in grade gospodarska poslopja.

V počastitev V. kongresa KPJ sprejemajo delovni kolektivi obveze in tekmujejo v še doslednejši borbi za doseg plana. K tekmovalju so pristopile organizacije OF na vasi s sprejemanjem obvez, po katerih bo tudi do V. kongresa KPJ dograjeno večje število zadrudnih domov. Osvobodilna fronta okraja Gor. Radgona je napovedala tekmovanje vsem okrajem Jugoslavije in se obvezala, da bo zgradila vseh 20 predvidenih domov do dneva pričetka Kongresa. Tej napovedi se odzivajo neštete frontovske organizacije.

Za dosedaj dosežene rezultate podeljuje IOOF Slovenije v smislu tekmovalne pravilnika mesečne prehodne zastavice naslednjim gradiliščem: Stogovci (okraj Gor. Radgona), Črnci (okraj Gor. Radgona), Rakičani (okraj Murska Sobota), Lipa (okraj Dol. Lendava) in Mokronog (okraj Trebnje).

1. V območju gradbišča v Stogovcih je 430 za delo sposobnih prebivalcev. Do pričetka tega meseca so opravili skupno 16.587 delovnih ur, iz starih ruševin so očistili in pripravili 85.000 kom. zidakov, nakopali 2000 m³ glin za opeko, 70 m³ peska, 60 m³ gramoza, kupili so 7500 kg cementa. V Tratah pri Mariji Snežni so žgali apnenico in so pripeljali do sedaj na gradbišče, ki je oddaljeno 7 km, že 45.000 kg apna. Zbrali so 60 m³ stavbenega lesa, 7000 komadov strešne opeke, 120 m³ drv za žganje opeke in apna in 5000 kg starega železa. Na gradbišču so izvršena v celoti zemeljska dela in betoniranje temeljev. V teh dneh so pričeli z zidanjem.

2. V Črncih, kjer gradijo dom tipa 16, je 400 za delo sposobnih prebivalcev. Zbrali so: 60.000 zidakov, 15.000 strešnikov, 120 m³ peska, 102 m³ kamna, kupili 10.000 kg cementa, pripravili 12 m³ mivke, nakopali 80 m³ gramoza. V fond prostovoljnih prispevkov so dali 40.000 din. Število izvršenih delovnih ur znaša

4400. Zemeljska dela so izvršena v celoti in sedaj betonirajo temelje.

3. Na gradbišču Lipa v ljutomerskem okraju so opravili 9120 delovnih ur. Skopali so 96 m³ temeljev in betonirali 86 m³ glin, izdelali 140.000 opeke, katera bo žgana v poljski opekarni, ki jo bodo sami postavili. Opravili so 285 voženj, kar znaša skupno 3726 km, zbrali 100 m³ drv, 50 m³ lesa, 190 m³ gramoza in 120 m³ peska. Večino dela so opravili sami, pa tudi sosednja vas je pomagala z delom.

4. Gradbišče Rakičani je zajelo okrog 300 za delo sposobnih prebivalcev, od skupnega števila 484, kar kaže na močno aktivizacijo kraja. Do sedaj je bilo opravljenih 10.112 delovnih ur, od teh 2360 za pripravljala dela. Za temelje in kleti so izkopali 231 m³ zemlje. Za zidanje temelja imajo 182 m³ in 192 m³ zidu. Iz lokalnih virov so pripravili 110.000 zidakov, 240 m³ gramoza, 6 m³ desk, 10 m³ lesa, 15.000 kg apna in 80 m³ peska. Zidanje zidov bo v najkrajšem času končano. Krajevna uprava za gradnjo se uspešno prizadeva za čim boljšo organizacijo dela kljub pomanjkanju strokovne delovne sile.

5. V Mokronogu je postavljena frontna brigada, ki obsega območje KLO. Vsaka vas formira bataljon, razdeljen na čete. Bataljoni in čete so imenovane po zaslužnih borbah za svobodo domovine. Poleg tega je formirana mladinska del. brigada. Do 4. junija so opravili 6000 delovnih ur in delajo na gradbišču dnevno. Pripravljenih je 50.000 zidakov, 40 m³ obdelanega kamna za zidavo, 40 m³ kamna za betoniranje, 350 m³ gramoza, 60.000 kg apna, 15. kom. železnih nosilcev in 18 m³ gradbenega lesa. Poleg tega so si priselbeli 15.000 strešnikov, potrebne žlebeke in 15 ton cementa. Zbranih prostovoljnih prispevkov je 35.000 din, razen tega pa razpolagajo z večjimi vsotami iz notranjih sredstev zadruge.

Posebno je pohvaliti frontne organizacije obmurskih okrajev Gor. Radgona, Murska Sobota in Dol. Lendava, ki so s svojo vneto pri gradnji zadrudnih domov dosegle znatne uspehe in tako utrjujejo zavest vsega prebivalstva, ki je vedno bolj pripravljeno delati za razvoj zadrudništva, za dvig poljedelstva v naših najbolj rodovitnih pokrajinah.

IO OF Slovenije.

MLADINA TOVARNE SATURNUS BO VPISALA NAD 40.000 DIN POSOJILA

V četrtek se je mladina tovarne »Saturnus« v Ljubljani razgovarjala o pomenu ljudskega posojila. Na sestanku se je 43 mladincev obvezalo, da bodo vpisali povprečno po 1000 din posojila, skupno nad 40.000 din. Tem mladincem se pridružujejo vedno novi, ki se prav tako obvezujejo, da bodo po svojih možnostih vpisovali ljudsko posojilo.

V TOVARNI HRANIL LJUBLJANA PA 23.000 DIN

Mladinski aktiv »Ljubljanske tovarne hranil« je na svoji mladinski konferenci sklenil, da bo vpisal 23.000 din posojila. Vsak član po 1000 din.

Istočasno poziva vse mladinske aktivne v Ljubljani na tekmovanje za vpis ljudskega posojila v sledečih točkah:

1. Da vsak aktiv, oz. mladinci, 100% sodelujejo pri vpisu posojila.
2. Kdo bo več prispeval k ljudskemu posojilu (procentualno) glede na število članov.

OF LJUBLJANE NAPOVEDUJE TEKMOVANJE MARIBORU, CELJU, KRANJU IN JESENICAM

Tekmovalje bo v sledečem: Kdo bo zajel glede na število prebivalcev

1. višji procent vpisnikov;
2. višji povprečni znesek na posameznega prebivalca.

14 ČLANOV 32.000 DIN POSOJILA

Sindikalna grupa Sekretariata za koordinacijo lokalne uprave Predsedstva vlade LRS, ki šteje 14 članov, se je na svojem sestanku obvezala, da bo vpisala 32.000 din posojila.

PREBIVALCI SARAJEVA NAVDUŠENI NAD LJUDSKIM POSOJILOM

Prebivalci Sarajeva so navdušeno sprejeli sklep zvezne vlade o razpisu ljudskega posojila petletnega plana.

Delavci podjetja Alije Alijagić so izjavili na svoji konferenci, da bodo pomno dali svoj delež za ljudsko posojilo. »Mi bomo s tem dokazali, je rekel nosilec kolajne dela, Vuksin Milovanović, da za nas ni nobenih zaprek pri uresničenju petletnega plana, da smo pripravljani dati od sebe vse za zmago socializma v naši deželi.

Delavci glavne železniške delavnice so navdušeno pozdravili sklep zvezne vlade o ljudskem posojilu.

Stari delavec, funkcionar sindikalne podružnice, Sveta Janković, je izjavil, da bo podpisal štirideset dinarjev. Tudi mnogi drugi delavci prihajajo v sindikalno podružnico ter izjavljajo, da bodo vpisali polovico ali celo plačo. Do sedaj je 158 udarnikov in devet odlikovanih delavcev izjavilo, da bodo podpisali posojilo. Med njimi je stari Miloš Djukić, oče šestih otrok, Nikola Stakić, petkratni udarnik in dvakratni novotar.

Delavci in nameščenci mnogih drugih sarajevskih podjetij so istotako pozdravili sklep o razpisu ljudskega posojila. Milena Prvašina, osemkratna udarnica v tobačni tovarni je prijavila v svojem podjetju, da bo podpisala vso svojo mesečno plačo. (Tanjug).

V radgonskem okraju danes tekmujejo, da izpolnijo obvezo, ki so jo dali Partiji

Okrajni aktiv Osvobodilne fronte v radgonskem okraju je 3. junija poslal Komunistični partiji Jugoslavije pismo, v katerem se obvezuje, da bo najboljši pri gradnji zadrudnih domov. Med drugim je v pismu rečeno, da bo okraj do dneva pričetka V. kongresa KPJ zgradil vseh 20 zadrudnih domov.

Da bo aktiv OF lahko izvedel to veliko nalogo, saj morajo zgraditi v 40 dneh vseh 20 zadrudnih domov, je danes v radgonskem okraju veliko tekmovalje, pri katerem sodelujejo vse množične organizacije. Iz Ljubljane je odšla umetniška skupina, ki bo ves dan gostovala po gradbiščih, radio Ljubljana pa bo preko dneva oddajal poročila o uspehih dela v vaseh, ki med seboj tekmujejo.

Prebivalci radgonskega okraja bodo izpolnili obveznost, ki so si jih zadali.

Otvoritev 3 zadrudnih domov

Danes bodo odprli zadrudni dom v Zazarju nad Horjulom, kjer so adaptirali oziroma dozdali opuščeno poslopje. V Idrijskem okraju pa bosta praznovali otvoritev gorski vasi Krnice in Mosov, ki sta si gradili skupen zadrudni dom. V dolnolendavskem okraju pa bo otvoritev doma v vasi Kobilje.

PRED I. KONGRESOM ZVEZE BORCEV SLOVENIJE

Prei borci za osvoboditev, da es borci za večjo produkcijo

(Med udarniki »Litostroja«)

V bistriško-bohinjski odred — strah in trepet Nemcev na naši severni meji — je prišel nekega dne mlad fant — dobrovoljec. Dobil je svojo puško, preizkusil orožje, ogledal si je tovarne in življenje okrog sebe. Vse mu je bilo na prvi pogled novo in neznan, vendar se je že v nekaj urah začel čisto domače.

Prva akcija — ognjeni krst — ostane partizanov najbolj v spominu. Tudi on je čakal na njo z nestrpnostjo kakor nešteto drugih, ki jim je sovraštvo do tujca in ljubezen do svobode stisnila puške v roke. Prilika se mu je kmalu nudila.

V odred sta pribežala iz švabske postojanke v Bohinjski Beli dva Slovence, ki so ju Nemci prisilno mobilizirali. Povedala sta, kako krožijo nemške patrle okrog postojanke, kakšno je številčno stanje posadke in razložila načrt stavbe.

Komandant bataljona je preletel z očmi svoje borce. Iskal je prostovoljce. Javilo se jih je šest. Med njimi je bil mlad fant, ki je šel pred nekaj dnevi prišel v edinico.

Zvečer je patrola prostovoljcev krenila proti Savi, vsega 100 m od postojanke. Postavila se je v zasledu. Ni bilo treba dolgo čakati. Ubežnika iz postojanke sta dala točne podatke.

Iz teme je zadonel klic: »Roke kviskul« Gestapovci so se za hip zmedli, toda že v naslednjem trenutku so prišli puške v roke. Vnela se je borba. Kmalu so bili tako blizu, da je bilo vsako streljanje nemogoče. Vnela se je borba s pestmi in puškinimi kopiti.

Ze po prvih streljih je ugasnila v postojanki luč. Svabi so postavili na okna mitraljeze. Vendar prepozno. Partizanska patrola se je že umikala in nosila s seboj štiri mauserje in zbrojevko. Švabska patrola je bila uničena do zadnjega moža.

Udeležence te akcije, Tepina Zvone, je danes vodja elektrooddelka v tovarni Litostroj. Za svojo hrabrost je bil odlikovan z redom hrabrosti in z redom zasluge za narod. Takoj po odhodu iz vojske leta 1947 je šel na delo v tovarno Litostroj.

Tepina v eni sapi pripoveduje svojo pot: iz borbe z orožjem, v borbo za večjo produkcijo.

»Moja prva akcija me nehoti spominja na prve tedne dela v naši tovarni. Tudi tu smo imeli mnogo težav in borb, preden smo položili kable in prve žerjave. Vendar smo vedeli: Tovarna mora čim prej obratovati — industrija čaka na naše proizvode.«

Tepina je postal udarnik 1. maja 1948. Žerjavi v tovarni so bili zaradi nepopolne montaže v slabem stanju. Z njegovo pomočjo je bil plan na žerjavih izpolnjen. Produkcija v tovarni je dobila večji zamah.

V tovarni Litostroj tekmujejo s podvojenjo silo. Tekmujejo v počastitev velikega dogodka v zgodovini naših narodov — V. kongresa KPJ. Tepina je komandant udarniškega bataljona.

»Delavci v našem bataljonu so se obvezali, da bodo dali vsak po 50 ur prostovoljnega dela do 21. julija. Peti kongres mora naša tovarna dočakati z rezultati, ki bodo v ponos našemu ljudstvu in Partiji.«

Livarna je duša Litostroja. Tu se vlivajo deli strojev, ki so nam tako nujno potrebni za dvig industrije, za novo, socialistično gospodarstvo. Kretanje rok, hrup in živahnost v velikih dvoranah te na prvi pogled prepričajo, kako se delavci tega dobro zavedajo. Udarnik Černivec Franc je sredi priprav na vdlivane. Popoldne bodo vlivali nove odlitke za polnojarmerne (težke žage za hlode). Potrebno je pripraviti kalupe.

Černivca je težko pripraviti na razgovor. O svojih delovnih uspehih ne govori rad. Rajši bi vse skupaj pokazal z rokami: »Tako in tako je bilo.«

V Litostroj sem prišel dec. 1. 1947. Delal sem kot livar pri vztrajnikih. Norma je bila 26 ur za eno kolo, jaz sem končal to delo v 12 do 14 urah.«

Za ta svoj uspeh je bil Černivec pro-

glašen za udarnika. Drugič je dobil ta časten naziv pri izdelavi ohišja za motorje za tovarno »Rade Končar« v Zagrebu. Tu je prekorajčil normo za 100 do 150%.

Marca 1945 je bila na Primorskem ena najhujših okupatorjevih »fenziv«. Nemci in izdajalci vseh vrst so prodirali z vseh strani. S težavo so odbijali partizanske enote desetkratno premoč sovražnika.

Černivec je bil s svojo grupo na Cekovniku. Trikrat so že jurili Svabi na hrib in vedno znova so bili odbiti. Začeli so streljati z artilerijo. Mnogo partizanov je bilo ranjenih. Zatem je sledil nov napad podivjanih okupatorjev.

Partizanski teden v jesenškem okraju

V vseh krajevnih organizacijah Zveze borcev v jeseniškem okraju je bil narejen obširen načrt proslav in prireditve v partizanskem tednu. Glavna svečanost v partizanskem tednu bo počastitev spomina žrtvam v Dragi in Begunjah, ki bo 13. junija. Svečanosti se bodo udeležile vse krajevne organizacije v okraju. Grobove žrtve bodo okrasili z vencami in cvetjem.

Na Jesenicah bodo v okviru partizanskega tedna priredili 15. junija partizanske razgovore s pionirji v Titovem domu, 17. junija pa bo množično udarniško delo na Prešernovi ulici. 19. junija, na dan kongresa, bo na Jesenicah partizanski miting na prostem 20. junija pa bo množični izlet v partizanske logore na Jelovcih, skupaj s poklonitvijo padlim borcem na Jelovcih.

Tudi v ostalih krajih jeseniškega okraja so sestavili obširne programe za partizanski teden. V Radovljici bo 14. junija množični zbor mladine, na katerem bodo predavatelji prikazali razvoj partizanskega gibanja na Gorenjskem, slavnostna dejanja Pete ofenzive in življenje internirancev v Dachau-u. 16. junija bo udarniško delo pri graditvi zadržnega doma v Mošnjah, 19. pa slavnostna akademija.

Krajevna organizacija Zveze borcev Sv. Križ je sklenila organizirati v ponedeljek, torek in sredo množično prostovoljno delo pri gradnji nove bolnišnice. V Kranjski gori bodo šli 15. junija mladinci — člani Zveze — obiskat partizanske logore, 19. pa bo udarniško delo za

PRIPREDITVE V PREDKONGRESNEM TEDNU ZVEZE BORCEV V LJUBLJANI

14. 6. Ljudska univerza: Pohod XIV. divizije na Štajersko, predava tovarniški vodja Dragomir Benčič-Brklin.
15. 6. Koncert v Filharmonični dvorani, izvajajo pevci zbora »Srečko Kosovel«.
16. 6. Literarni večer v Mladinski dvorani, prireja Društvo slovenskih književnikov.
17. 6. Simfonični koncert v Filharmonični dvorani.
18. 6. Slavnostna akademija v Unionu.
19. 6. Drama: »Za srečo tistih, ki so na

Danes otvoritev pionirske proge

Mladina Jugoslavije nam je že na mnogih delovnih akcijah dokazala brezmejno ljubezen do domovine. Nov dokaz je izgradnja pionirske proge v Ljubljani, ki sta jo brigadi trikrat udarna »Matije Maležiča« in dvakrat udarna »Mihe Marinka« zgradili v rekordnem času — v 85 dneh.

3800 metrov dolga proga, na kateri je skupno s postajnimi tirni položeno 4500 metrov tira, ter tako kratek čas graditve nam povesta, da so delali mladi graditelji z železno vztrajnostjo. Saj je bilo treba izkopati na tisoče kubičnih metrov zemlje, prevoziti mnogo gramoz, položiti pragove in tračnice, zložiti opeko in ostali material, napraviti nasipe in izkopati štiri useke. 71.323 delovnih ur obeh brigad in 59.652 delovnih ur

Mitraljez na položaju, kjer je ležal Černivec, je bil ranjen. Černivec je sam prijel mitraljez v roko. Tri ure je trajala borba. Svabi niso uspeli razbiti položajev partizanov. Umaknili so se z izgubami.

Danes je po naših tovarnah, zadrugah, trgovinah vse polno mitraljezcev, politkomisarjev, komandirjev in komandantov, ki nadaljujejo veliko borbo iz leta 1941 do 1945. Njihovi rezultati v produkciji so prav takšnega pomena, kakor nekoč zmagi na bojnem polju.

Prvi kongres Zveze borcev bo pregledal njihove vrste. Iz vseh krajev Slovenije se bodo sešli tisti, ki so nekoč prežebali po gozdovih in gladovali po taboriščih, ki so na kakršen koli način zadajali rane sovražniku. Prvi kongres bo hkrati bojni posvet, kako naj se čim uspešneje borijo za plan, za izgraditev socializma v naši domovini.

ZVEZA BORCEV PTUJSKEGA OKRAJA NAPOVEDUJE PREDKONGRESNO TEKMOVANJE

Ptuj, 12. junija. — Zveza borcev NOV ptujskega okraja je na partizanski dan v Ptuj napovedala vsem okrajnim odborom Zveze borcev NOV Slovenije predkongresno tekmovanje v naslednjih točkah:

katera okrajna Zveza borcev NOV bo v predkongresnem tekmovanju Zveze borcev NOV Slovenije vključila največ članov v organizacijo glede na udeležbo prebivalstva v narodno-osvobodilni borbi; katera okrajna Zveza borcev NOV bo v predkongresnem tekmovanju priredila največ predavanj glede na število krajevnih zvez v okraju;

katera okrajna Zveza borcev NOV bo dala najboljšo kulturno prireditev v okrajnem mesecu v predkongresnem tekmovanju.

G. F.

morja. — Opera: »Evgenij Onegin«. Kinematografi bodo v predkongresnem tednu predvajali sledeče filme: Kino Union: od 12. do 20. 6. 1948 »Nesmrtna mladost«. Kino Moskva: od 12. do 18. 6. 1948 »Pirgov«. Kino Tivoli: od 12. do 20. 6. 1948 »Nesmrtna mladost«. Kino Sloga: od 12. do 14. 6. 1948 »Sekretar Rajkoma«, od 15. do 17. 6. 1948 »To ljudstvo bo živelo«, od 18. do 19. 6. 1948 »Slavica«.

Veliko narodno sobranje ratificiralo prijateljsko pogodbo s Poljsko

Sofija, 12. jun. Bolgarska brzojavna agencija poroča, da je bila na seji Velikega narodnega sobranja ratificirana pogodba o prijateljstvu, sodelovanju in medsebojni pomoči med LR Bolgarijo in Republiko Poljsko, ki je bila 29. maja letos podpisana v Varšavi, kakor tudi konvencija o gospodarskem sodelovanju in izmenjavi blaga.

Ob tej priložnosti je govoril podpredsednik vlade in zunanji minister Vasil Kolarov, ki je naglasil, da ta pogodba ni naperjena proti kakemu narodu, temveč jo je vsilila potreba, da se prepreči obnovev nemškega imperializma, za kar se neumorno trudijo netilci nove vojne.

Pogodba o prijateljstvu, sodelovanju in medsebojni pomoči med Bolgarijo in Poljsko — je izjavil minister Kolarov — je nov dokaz politike miru in mednarodnega sodelovanja, ki jo sistematično in dosledno izvaja bolgarska vlada, zaradi česar je to pogodbo z zadovoljstvom sprejela demokratska mednarodna javnost.

De Gasperijeva vlada premešča Slovence v Italijo

Odkar je stopila v veljavo mirovna pogodba s Italijo, skuša De Gasperijeva vlada s terorjem in z različnimi ukrepi pregnati čim več Slovencev z rodne zemlje. Na njih mesta naseljuje razne »bivše« fašiste, teroriste, predvsem pa istrske »esule«. Tako skuša De Gasperijeva vlada na umelen način ustvariti na italijansko-jugoslovanski meji napeto stanje in preprečiti vsako sblizanje med obema narodoma. Vojni zločinec Marazza je kot vladni pooblaščenec predstavnikom Demokratske fronte Slovencev v Italiji, ko so protestirali proti terorju terorističnih band, svoj čas izjavil: »Komu ni všeč v Gorici, lahko gre, saj Italija je velika in lepa dežela.« Ze po tej izjavi lahko sklepamo, kaj namerava De Gasperijeva vlada s slovensko manjšino.

Ze kmalu po 15. septembru je italijanska oblast poslala več slovenskih uradnikov na prisilen dopust, ki se še danes ni končal. Vsi ti Slovenci žive še vedno v negotovosti in pričakujejo, kdaj bodo dobili dekret, da so po »službeni potrebi« premeščeni v Italijo. Znano je tudi, da je angloameriška vojaška uprava še pred 15. septembrom odpustila mnogo slovenskih delavcev, uslužbenih na gorški oblini ali v drugih ustanovah.

Dne 7. junija so dobili že kar dekret o premeščitvi stari slovenski uradniki v Gorici: Miha Urbanič, uslužben kot pisarniški vodja pri gorški sodnji. Gorico mora zapustiti v 10 dneh in se javiti v Rovigo. Sodnik Rakušček je bil premeščen v Benetke, uradnik javnega tožilstva Anton Snel pa v Belluno.

Tako De Gasperijeva Italija nadaljuje s načrtanim izseljevanjem slovenske inteligence iz Gorice v notranjost Italije. Jezuitstvo in farizejsko demokristjanske vlade se jasno kaže v tem, da izločeno, ko v Rimu poseben urad razpravlja o vprašanjih slovenske manjšine, De Gasperijeva oblast nadaljuje s duševnim

načinom raznarodovanja slovenske manjšine. Italijanska vlada izpolnjuje zahteve šovinističnega tiska, ki zahteva, da naj očistijo zemljo »tujerodcev«.

S tem, da se De Gasperijeva vlada naslanja na teroristične in šovinistične skupine, skuša umelno ustvariti nasprotja med dvema narodoma, kar je samo v interesu imperialistov in tistih, ki si žele nove vojne. Politika demokristjanske vlade do slovenske manjšine dokazuje, da De Gasperijeva Italija ne misli spoštovati obveznosti, ki jih je sprejela v mirovni pogodbi. Demokratska fronta Slovencev v Italiji je zato že neštokrat protestirala pri italijanskih oblasteh in pri merodajnih mednarodnih organizacijah ter poudarila, da tako nezakonito postopanje italijanske demokristjanske vlade ne more služiti interesom miru.

2.

Krivična obsodba Primorskega dnevnika

Trst, 12. julija. (Tanjug.) Včeraj je višje sodišče angloameriških okupacijskih oblasti v Trstu obsodilo časopis »Primorski dnevnik« na 35.000 lir denarne kazni, ker je sprejel v službo 7 upravnih uradnikov brez dovoljenja angloameriške vojaške uprave. Časopis piše o tej neupravičeni obsodbi in poudarja, da sodišče ni hotelo upoštevati dejstva, da sta dva uradnika rojena v Trstu, drugi pa so rojeni na ozemlju Julijeke Krajine. Poleg tega sodišče ni upoštevalo primanjlovanja kvalificiranih nameščenecv slovenske narodnosti zaradi preganjanja, ki ga je izvajal fašistični režim nad Slovence. Ta obsodba, pravi časopis na koncu, je nov dokaz sovražne politike naših bivših zaveznikov in današnjih okupatorjev v zadnjih treh letih nasproti Slovencem.

Tiskovna konferenca predstavnikov OF za Slovensko Koroško

Preganjanje koroških Slovencev je vsak dan hujše

Dunaj, 12. jun. (Tanjug.) Na tiskovni konferenci je predstavnik Osvobodilne fronte za Slovensko Koroško in urednik lista »Slovenski vestnik« — dr. Franc Zwitter — obrazložil težek položaj koroških Slovencev, ki se je po prekinitvi razgovorov o avstrijski pogodbi v Londonu še bolj poslabšal. Slovenski antifašisti in njihove organizacije so izpostavljene še hujšemu preganjanju in oviranje od strani civilnih kakor tudi cerkvenih oblasti. Napadi nacističnih »Wurffkommand« in šovinističnih elementov so postali še bolj smeli po hujšakih govorih pokrajinske vlade Wedenigga in drugih avstrijskih funkcionarjev. Dr. Zwitter je posebno opozoril na sramotno ravnanje nasproti sekretarju pokrajinskega odbora OF in znanemu antifašisti nemu borcu Karlu Prušniku, ki je bil aretiran zaradi svojega antifašističnega stališa. Prušnik leži težko bolan v zaporu v Gradcu skupaj z vojnim zločincem, zdravnikom SS-ovskega taborišča, Ramsauerjem.

Slovenske zadruge — je dejal dr. Zwitter — še vedno niso dobile vrnenega svojega premoženja, slovenske kulturne organizacije pa morajo vsako gledališko igrati ali pesem predložiti britanski cenzuri, v kateri so zaposleni tudi fašistični begunci iz Jugoslavije. Delegaciji Slovenske kmečke zveze so zavrnili prošnjo za izdajo potnega lista za odhod na zagrebški veselejem. Celot invalidi — bivši partizani — niso dobili potnega lista za odhod na morje zaradi zdravljenja. Skofjski ordinarij v Celovcu je prepovedal cerkveno slavo ob odkritju spomenika padlim partizanom v St. Rupertu in zahteval, da s spomenika odstranijo napis: »Padlim v borbi proti fašizmu«, ali da odstranijo sam spomenik.

Dr. Zwitter je na koncu izjavil, da koroški Slovenci vidijo edino rešitev tega nevarnega stanja v priključitvi Slovenske Koroške k domovini Jugoslaviji.

Veliko narodno sobranje ratificiralo prijateljsko pogodbo s Poljsko

Sofija, 12. jun. Bolgarska brzojavna agencija poroča, da je bila na seji Velikega narodnega sobranja ratificirana pogodba o prijateljstvu, sodelovanju in medsebojni pomoči med LR Bolgarijo in Republiko Poljsko, ki je bila 29. maja letos podpisana v Varšavi, kakor tudi konvencija o gospodarskem sodelovanju in izmenjavi blaga.

Ob tej priložnosti je govoril podpredsednik vlade in zunanji minister Vasil Kolarov, ki je naglasil, da ta pogodba ni naperjena proti kakemu narodu, temveč jo je vsilila potreba, da se prepreči obnovev nemškega imperializma, za kar se neumorno trudijo netilci nove vojne.

Pogodba o prijateljstvu, sodelovanju in medsebojni pomoči med Bolgarijo in Poljsko — je izjavil minister Kolarov — je nov dokaz politike miru in mednarodnega sodelovanja, ki jo sistematično in dosledno izvaja bolgarska vlada, zaradi česar je to pogodbo z zadovoljstvom sprejela demokratska mednarodna javnost.

Komandant židovskih oboroženih sil padel

Tel Aviv, 12. junija. — Reuter poroča, da je bilo včeraj zvečer v Tel Avivu uradno objavljeno, da je komandant židovskih oboroženih sil v Palestini David Markus padel v boju za dohode v Jeruzalem.

Z VSEGA SVETA

RIM. — »Potujoči veleposlanik« Marshallovega naroda Aberrall Hariman je dospel z letalom v Rim, kjer se bo razgovorjal z grofom Sforzo in predsednikom vlade De Gasperijem.

WASHINGTON. — Ameriški senat je po enotenski razpravi sprejel zakonski načrt o vojaški obveznosti v mirnem času za državljane, stare 19 do 25 let. Senat je odobril zakon z 78 proti 10 glasovom.

WASHINGTON. — Ameriško vrhovno sodišče je izdalo rešitev v korist ekspanzionističnih načrtov velikega jeklarskega trsta United States Steel, ki namerava kupiti družbo Consolidated Steel za 8 milijonov 250.000 dolarjev. S to kupnjo bi se razširilo gospodarstvo trsta United States Steel na nova obširna področja, kajti družba Consolidated Steel ima 6 tovarn v Kaliforniji, eno v Texasu in eno v Arizoni.

Prihod novega veleposlanika FLRJ v Prago

Praga, 12. jun. (Tanjug.) Včeraj je prisel v Prago novi veleposlanik FLRJ Jugoslavije Marijan Stilič. Na glavni postaji ga so sprejeli s strani zunanjega ministristva šef protokola poslanec dr. Skalický, nato predstavnik Zveze prijateljev Titove Jugoslavije, jugoslovanske Ljudske fronte v Pragi in osebe jugoslovanskega veleposlaništva pod vodstvom odpravnika poslova Zdenka Štambuka in vojaškega odposlanca polkovnika Rističa.

Otvoritev mednarodnega veseleja v Budimpešti

Budimpešta, 12. jun. (Tanjug.) Včeraj dopoldne so v Budimpešti slovesno otvorili spomladanski mednarodni veselejem. Na slovesni otvoritvi so bili navzoči predsednik republike Zoltan Tildy, predsednik vlade Lajos Dinnyes s člani vlade, nato člani diplomatskega zbora, predstavniki koalicijskih strank, tuji delegati in druge osebnosti.

Po prvih podatkih propagandnega oddelka mednarodnega veseleja se obiskovalci najbolj zanimajo za sovjetski in jugoslovanski paviljon. Na veseleju je nad 1800 razstavljalec.

Podržavljenje verskih šol na Madžarskem

Budimpešta, 12. junija (Tanjug.) Na zasedanju ministrskega sveta so sprejeli zakonski predlog o podržavljenju verskih šol, po katerem bodo prišli učitelji, profesorji in ostali nameščenci teh šol v državno službo.

Zmanjšanje sovjetskih čet v Sev. Koreji

Fenijan, 12. jun. (Tass.) Poveljstvo sovjetskih čet na severni Koreji je izdalo naslednje poročilo: Po naredbi sovjetskega vojaškega poveljstva bodo sovjetske armade v severni Koreji zmanjšane. Zato je poveljnik sovjetskih čet v severni Koreji generalni poročnik Korotkov s svojim štabom odšel na ozemlje Sovjetske zveze. Sovjetske čete, ki bodo ostale v severni Koreji, bo vodil generalni major Merkulo.

Odločilen pregled krompirišč od 11. do 16. junija

Pri prvem in drugem množičnem pregledu krompirišč je bilo ugotovljenih precej okužb, med njimi tudi takih, ki izvirajo še iz lanskega leta, na primer v KLO Dobro polje, okraj Grosuplje in KLO Črešnjenci, OLO Poljčane. Prav stare, še ne odkrite okužbe so najbolj nevarne, ker izvirajo iz njih nove okužbe po posameznih hroščih, ki smo jih do sedaj našli. Tokrat moramo res večno pregledati sleherni grm, še več, vsak list na vseh krompirjevih njivah, tudi tistih, ki so najbolj oddaljene od prometnih zvez in naselij. Pri tem pregledu se postavlja pred nas naloga, da odkrijemo vse hrošče, ki so zdaj že gotovo vsi zlezli iz zemlje in polagajo svojo izredno številno zalego jajčec na spodnjo stran krompirjevih listov.

Pregled, ki ga organizirajo pod osebnim odgovornostjo vodilni funkcionarji okrajnih forumov, bo prav te dni od 11 do 16. junija. Ta pregled je zato tako važen, ker so pri drugem množičnem pregledu najdene ličinke že tako odrasle, da bodo sredi junija začele lesti v zemljo. Če to dopustimo, smo letos zamudili najpovoljnejši trenutek za popolno uničenje koloradekega hrošča in bi

morali za nadaljnje preglede vložiti trikrat več truda in sredstev, da bi dosegli le delni uspeh. Stojimo torej pred odločitvijo, ali s temeljitim in vestnim pregledom zagotovimo popoln uspeh, ali pa začnemo težavne in nesigurno borbo s kemičnimi sredstvi.

Prepričani smo, da bodo okrajni funkcionarji prav tako kakor eo osebno odgovorni za uspeh pregleda, napravili odgovorne tudi krajevne funkcionarje, ki bodo s svojim delom na vasi mobilizirali elehernega poštenega državljana — sebi in skupnosti v korist.

Nikakor ne smemo pozabiti, da je prav od tega, če pravočasno odkrijemo okužbe, odvisno, koliko in kam bomo prodajali naš krompir, — to se pravi, da gre tu za korist ali škodo vsakogar, ki krompir prideluje. Dolžnost vsakega poštenega in zavednega kmetja je, da vsaj v zadnjem trenutku ugotovi, če so njegove njive okužene ali ne. Po tem pregledu mora vs zanesljivo vedeti, katere njive so okužene. Le na ta način bo možno pravilno razporediti naše borbene jedinice in uspešno dobiti težko bitko.

ZNIŽANJE PROIZVODNIH STROŠKOV V GRADBENI STROKI

Leto 1948 mora biti leto najdoslednejše borbe za znižanje proizvodnih stroškov v vsej gradbeni dejavnosti. Zakon o vsedravnem proračunu, ki ga je sprejela Ljudska skupščina FLRJ določa, da se morajo znižati stroški za investicije v gradbeni stroki za 8 milijard v Ljudski republik Sloveniji bomo morali znižati polno lastno ceno za najmanj 15%.

Znižanje bomo dosegli: ako bo naš proizvodni proces res organiziran, če bomo resnično plansko uporabljali vse operativne sile, znali mobilizirati vse notranje rezerve in dosledno uporabili vsako racionalizacijsko metodo na vsakem gradbišču.

Analiza proizvodnje je na podlagi čistih bilanc knjigovodske evidence omogočila, da postavimo realen plan znižanja proizvodnih stroškov.

Plan znižanja proizvodnih stroškov polno lastne cene predvideva, da nam prihranijo: racionalno izdelani projekti 5%, znižani materialni stroški 3%, čim manjša obraba orodja in inventarja 0,3%, plansko uporabljena motorna vozila in vozila s konjsko vprego 0,6%, zvišana storilnost 3,7%, povečana delovna disciplina 0,3%, stroški popravila 0,3% in znižanje režijskih stroškov gradbišč, uprave in prodaje 1,8%, t. j. skupaj 15%.

Pri racionalni izdelavi projektov moramo predvsem upoštevati navodila materialne bilance na eni strani ter istočasno normative, ki so glede na materialno bilanco in glede na standard postavljeni.

Prav gotovo je, da brez zadostne priprave gradbenih programov, preštudiranih tehnoloških procesov, določene lokacije in pravočasno preiskanje terena ne more biti govora o racionalnih projektih, ter da je za doseg tega potrebna trdna in vztrajna borba. Le preveč se izgovarjamo na objektivne težave. Še večkrat pa škodljiv individualizem preprečuje nairacionalnejšo rešitev naloge. Ta škodljiv individualizem se pojavlja tako pri investitorjih, gradbenih gospodarjih, kakor tudi pri projektantih.

Znižanje materialnih stroškov bomo dosegli ne samo pri ugrajenem in potrošenem materialu, temveč tudi pri pomožnih in pogonskih materialih ter pri prevozu materiala in inventarja ter izrabi orodja in drobnega inventarja. Dosledno varčevanje moramo uvesti zlasti pri uporabi cementa, železa in lesa. S pravilno granulacijo, čistim gramozom ter dobro vibriranim betonom lahko brez škode za kakovost prihranimo 5% cementa. Ta ukrep nam da mimogrede ca 4 milijone dinarjev. Naloge betonarjev, predelavcev, delovodij, tehnikov in inženirjev je, da s tehnično pravilno izdelanim betonom in železobetonom res prihranijo ta cement. Pri kalu, ki je predviden za železo, se da mnogo prihraniti — ca 8% celotne količine železa. Ta prihranek bomo dosegli s pravilnim planiranjem profilov, z dosledno uporabo samozateznih klešč, z izdelavo spojk in vijakov iz železnih odpadkov. Ta prihranek nam da ca. 6,5 milijonov dinarjev.

Pri lesu moramo prihraniti ca 25%, kar bomo dosegli s povečanjem uporabe tramov od 10-kratno na 13-kratno, ter da bomo mesto desk pri opažih uporabljali plohe in to najmanj 8-kratno. To varčevanje zahteva seveda strogo disciplino pri uporabi lesa. S tem pa dobimo 48 milijonov dinarjev prihranka.

Pravilna uporaba mešanice pri izdelavi malte, posebna paznja pri zidanju opornih zidov nam lahko prihrani mnogo malte, kar bo dalo vrednost 8 milijonov dinarjev.

Varčevanje materiala mora biti planirano in predvideno že v operativnih planih. Le na ta način bomo dosegli postavljene cilje. Na gradbišču bomo pošiljali toliko materiala, kolikor ga predvideva operativni plan. Potrebno je, da bo naša skladišna služba tako urejena, da bo mogla vsakodnevno kontrola in da bodo s tem odstranjene sleherne možnosti razmetavanja materiala. Jasno je, da je naloga šefov gradbišč, da glede na predvideno varčevanje pouče ves delovni kolektiv, kako je postopati, da navzlic temu zadostimo predpisanim kvaliteta posameznih konstrukcij na zgradbah. Veliko vlogo pri varčevanju materiala pa igra planska razdelitev materiala v podjetju. Res je, da so vsi objektivni razlogi za virmiranje materiala med gradbišči, kajti naše osnovno pravilo je — nemotena proizvodnja. Toda čim manj virmiranj na gradbiščih, čim bolj točno planiranje in dodeljevanje materiala na gradbišča, tem cenejši bo ta material. Transporti materiala morajo biti planirani tako, da bo čim manj praznih voženj.

Pri prevozu s konjsko vprego je treba posvetiti posebno pažnjo količini prevoženega materiala. Mirno lahko trdimo, da smo v l. 1947 večinoma plačevali 0,90 m³ gramoz kot 1 m³, kajti vozniki so večinoma nakladali samo 0,90 m³. Če smo kupili gramoz od privatnika, nismo zgubili samo pri stroških prevoza, temveč smo plačevali 1 m³, dobivali pa samo 0,90 m³. Jasno je, če hočemo zmanjšati lano in odpadke, moramo paziti tudi na način skladiščenja materiala, pri cementu posebno na raztres, na suhe prostore, da ga ne prekladamo brez potrebe itd.; pri opeki, da jo skladamo in ne premetavamo, da uporabimo vso zlomljeno opeko itd.; pri apnenih in cementnih maltah, da odpadni material zopet uporabimo s primerno zboljšavo; pri lesu, da dosledno izkoristimo vse odpadke.

Pri transportih moramo posebno paziti na to, da uporabimo vozila, ki so za določene razdalje ekonomična: ročna do 200 m, živalsko vprego do 2.000 m, preko 2.000 m pa avtomobile.

Pri motornih transportih je predvsem važno polno izkoriščanje motorja. Zato je treba pri prevozu z lokomotivo ali derezino ne samo izdelati vozni red, temveč tudi paziti, da lokomotiva v obratu nikoli ne stoji. Zato moramo izdelati na naših tirih povsod izogibalnice, uvesti dvoje kompozicijske vagonetov, pri voznih s kamioni pa dosledno uporabljati prikolice.

Pravilen odnos do ljudske imovine se mora uvesti glede izrabe orodja in drobnega inventarja. Poudariti se mora posebna odgovornost nameščenecv za ono orodje in drobni inventar, ki ga uporabljajo pri svojem delu. Čiščenje in pravočasno popraviljanje orodja, skrbno skladiščenje, smoterna uporaba lahko mnogo pripomore k znižanju proizvodnih stroškov.

Uvedba brigadnega sistema, merilo uspeha po delovnem učinku nam bo zvišala storilnost ne samo za predvidenih 3,7% od polno lastne cene, temveč ako organiziramo 70%-no delo po brigadnem sistemu, bomo prihranili še mo na stroških režije gradbišča in režije uprave in prodaje preko 30 milijonov dinarjev. To pa zneso še nadaljnjih ca 1,25% polne lastne cene.

Smoterna uporaba delovne sile se mora uvesti v celotnem proizvodnem procesu. Na nobenem mestu proizvodnje na gradbišču ne sme biti preveč delovne sile, seveda pa tudi ne premalo. Čim boljša izraba strojev naj se vzame kot grlo pri analizi proizvodnje na gradbišču. Vzemimo kot primer samo prenos materiala na gradbišče. Mesto da bi ga prevažali s samokolnicami, ali da bi izdelali nosilke, da bi delavci nosili breme na ramenih, prenašali na vseh gradbiščih po dva delavca isti tovor, kot bi ga na rami lahko nosil eden. Še mnogo je takih drobnih napak, ki jih ne vidimo, ako se dovolj ne poglobimo v analizo proizvodnje. Razmestitev materiala po samem gradbišču nam dostikrat vzame mnogo nepotrebnih delovnih ur za prenos. Ako hočemo dosledno zvišati storilnost, potem teh napak na naših gradbiščih letos ne sme biti več. Zvišana storilnost bo ne samo znižala našo polno lastno ceno, temveč tudi zvišala delavčev zaslužek. Zato je posebna dolžnost naših predelavcev, delovodij, tehnikov in inženirjev, da stalno s vsem delovnim kolektivom proučijo organizacijo proizvodnje in zboljšujejo načine dela.

Organizacija nove trgovske mreže v Mariboru

Vzporedno z likvidacijo mariborskih trgovcev-spekulantov, ki so kopicili denar na račun delovnega človeka in zavirali distribucijo, je trgovinska direkcija v Mariboru začela organizirati novo, razširjeno državno in združno trgovinsko mrežo.

V tem mesecu je v planu otvoritev 15 novih trgovin s mešanim blagom, od katerih odpade polovica na državni, polovica pa na združni sektor. Treba bo večjih investicij za ureditev lokalov, ki so bili v rokah privatnega sektorja trajno zanemarjeni in nehijski. Prodajalne »živila« in »mleka« bodo prevzele tudi prodaje kruha, s čimer bo rešeno vprašanje pomanjkanja lokalov in omogočena rednejša razdelitev.

Garantirane obroke mesa prodajajo v Mariboru prodajalne »živila« in privatni mesarji, majhen del pa odpade na prodajalne »Naproze«. Prodaja mesa že nekaj časa vzbuja nezadovoljstvo prebivalstva. Zato je gospodarski osek uvelod oddajo bonov, ki jih dajejo mesečno potrošniki svojim mesnicam, na drugi strani pa skuša izboljšati prodajo s tem, da bodo delili meso dvakrat na teden. Vse to pa ni dovolj. Treba bo poostriženo kontrolo predvsem nad delom privatnih mesarjev, ki ne odpirajo pravočasno mesnic

ZADRUŽNIKI NAJ KONTROLIRAJO SVOJE POSLOVALNICE

Celje, 12. junija. — Pred dnevi je trgovinska inspekcija OLO Celje-okolica pregledala več privatnih in združnih trgovin. V privatnih trgovinah je ugotovila več spekulacij, pa tudi v združnih trgovinah je odkrila vrsto nepravilnosti. V št. Juriju pri Celju se poslovalnica Marica Mlakar dokaj nepravilno vede do združnikov. Medtem ko se pred nekaterimi vrsto opravičuje, da ni teja in onega blaga na zalogi, ga ima za posebne stranke vedno dovolj spravljene. Kontrolni organi so odkrili precej tega blaga za »posebne« stranke. Poslovalnica je šla celo tako daleč, da je prodajala tekstilno blago, namenjeno potrošnikom za garantirano preskrbo, kar brez točk in po nizki ceni.

Tudi v kmetijski zadrugi v Planini pri Sevnici ni tako, kakor bi moralo biti. Poslovodji Romihu s staro izkoriščevalsko miselnostjo ne gre v račun, da uslužbeniki poštno strežeta nakupovalcem. Nepravilno je njegovo administrativno poslovanje in nabava blaga, zaradi česar večkrat blaga ni pravočasno na zalogi. Blago, ki dospe v zadrugo, poslovodja najprej v skladišču razreže in porazdeli med svoje poznane stranke in šele, če kaj ostane, pride na police v trgovino. V št. Juriju je gostinsko podjetje KLO, ki večkrat prodaja vino v svojem lokal po 10 do 15 din dražje, kakor je določena cena. Poleg tega pa je vino še zelo slabo in pomešano s šmarnico, ki jo je sploh prepovedano prodajati.

Ti primeri nam kažejo, da se v naše zadrugne in gostinske podjetja po-

znajati moramo neopravičene izostanke delavcev in nameščenecv za najmanj polovico. »Plavim«, navideznim bolnikom in slinim nediscipliniranim članom naših delovnih kolektivov je treba s preprečevanjem pa tudi s kaznovanjem pomagati, da se izogne svojih napak. Ne smemo dopuščati, da poedinci znižujejo našo storilnost in višajo našo polno lastno ceno zaradi razvad, ki so jih prinesli iz bivšega kapitalističnega sistema.

Stroške popravila naših strojev bomo zmanjšali le, ako bomo našemu strojnemu kadru nudili popolnejšo izobrazbo in ako bomo vzgajali pravilen odnos do strojev. Stroj morajo biti vedno pravočasno očiščeni, namazani, pravilno vskladiščeni ter se mora vsaka še tako majhna okvara sproti popraviti. Zato bomo morali posvetiti zadostno pažnjo vsem servis delavnicam na gradbiščih, pri delu v teh delavnicah bomo uvedli norme, organizirali brigade, vpeljali tekmovanje.

Režijski stroški uprave in prodaje se bodo zmanjšali, ako bo delo pravilno razdeljeno med naš nameštenski aparat, ako bodo nameščenici obvladali vsebino svojega dela in ako bo kontrola tako tehnične kot komercialne službe stalna in konstruktivna.

Planirano znižanje uporabe materialov in delovne sile je treba upoštevati že pri sestavi operativnih planov.

Tekmovanja za znižanje proizvodnih stroškov se morejo kontrolirati le, če bomo znali sproti ocenjevati uspehe ali neuspehe. Dnevno bomo kontrolirali storilnost. Normirali, predelavci, polirji, delovodje, planski organi — morajo storiti vse, da bodo podatki o storjenem delu in potrošenih urah vsak dan zbrani in na temelju teh preračunano znižanje stroškov pri vsakem delu, na vsakem objektu, na vseh gradbiščih in pri vseh podjetjih.

Potrošnja materiala bodo morali kontrolirati vsi planirji, inženirji, tehničarji, skladiščniki, strokovni delavci in delavci.

Mezdní, materialni in finančni knjigovodje naj pomnijo, da bo ažurno knjiženje olajšalo in omogočilo stalen nadzor nad višino normiranih pribitkov in s tem kontrolo izvedbe planirane štednje. Delavci, zidarji, tesarji, železokrivci, minirji, mehaniki in strojniki, delovodje, tehnik in inženirji, — storite vse, da bo prekoračen postavljen plan znižanja proizvodnih stroškov, da bo organizacija dela dvigala storilnost in znižala ceno. J. V.

ter z malomarnim poslovanjem zavlačujejo prodajo mesa. Prav tako je bila doslej pomanjkljiva kontrola nad trgovinami živil, ker mnogokrat nameščenici z zamudami odpirajo prodajalne.

V uspešni organizaciji boljše trgovine igra veliko vlogo nov trgovski kader tečajnikov. V prodajalne mestnih trgovskih podjetij in prodajalne »Naproze« je pred kratkim prišlo 57 tečajnikov iz poslovskega in 68 iz pomočniškega tečaja, pred kratkim pa je bilo izločenih nekaj bivših trgovcev, ki so s svojo staro trgovsko miselnostjo zavirali trgovino. Tečajniki se v glavnem uspešno vključujejo v delo, ponekod pa jim poslovanje in staro oseboje z nepravilnim odnosom ubija voljo do dela. Tako je »Naproza« poslala v svojo prodajalno na Rotovškem trgu tečajnico iz poslovskega tečaja, ki pa jo je poslovalca takoj prvi dan poslal pometat. Ko ga je tečajnica prosila, da ji da tudi drugo delo, jo je nahruil. Ker je elabotna in težko zmore delo v špecerijskem oddelku, so jo poslali v manufakturnega, kjer pa ji je poslovalca prav tako dal cunjio v roke in jo poslal prah brisat. Nekateri tečajniki ne kažejo dovolj zanimanja za delo in se boje odgovornosti. Zato jim bo treba nuditi vso pomoč.

KRATKE VESTI IZ VSE DRŽAVE

V NAŠI DRŽAVI DELUJE NAD 10 TISOČ RAZNIH INVALIDSKIH PODJETIJ. Razvoj invalidske gospodarske dejavnosti je zelo nagel; leta 1945 še ni delovalo nobeno invalidsko podjetje, leta 1946 jih je bilo že 71. Lani je število invalidskih podjetij doseglo 3.568, medtem ko jih je zdaj 10.270. Nad polovico podjetij odpade na LR Srbijo. V Beogradu so priredili razstavo invalidske gospodarske dejavnosti. Razstavili so okoli 750 industrijskih in obrtnih izdelkov. Med drugim je bil razstavljen tudi naš prvi domači fotografski aparat.

MLADINA GRADI CESTE NA KOMETU. Sredi aprila sta začeli dve mladinski delovni brigadi graditi cesto Kušiče—Boge, dolgo 8,5 km. Hkrati je mladina začela graditi tudi cesto Dečane—Ločane, ki je dolga okrog 9 km. Ti cesti bosta omogočili pristop do velikih gozdov in da bodo industrijski kraji bolje povezani med seboj.

ZA 30% SE POVEČA PROIZVODNJA TOVARNE »DALMACIJA«. Ta tovarna kemičnih izdelkov v LR Hrvatski je doslej dosegla veliko povečanje proizvodnje in znižanje proizvodnih stroškov. K

Kmetie že sklenajo prve pogodbe za oddajo žita, nonekod na je treba še podrobneie raztolmačiti uredbo

Priprave za kontrahiranje žita in žetudi samo kontrahiranje zajema vedno več krajev Slovenije, zlasti v žitornih okrajih. Zanimanje kmetovalcev je precejšnje in čeprav še marsikje niso imei množičnih sestankov, so se kmetje vendarle že odločili, da bodo presežke svojega pridelka kontrahirali.

Tekmovanje se vse bolj širi. Okrajem, ki so prvi napovedali tekmovanje v kontrahiranju, se pridružujejo še novi, pa tudi posamezni kraji si napovedujejo tekmovanja. V ljutomerskem okraju so sklenili, da bodo kontrahiranje začeli do 25. junija, v tem smislu pa so napovedali tekmovanje še sosednjim okrajem: Murski Soboti, Plju in Radgomi. Pljuški okraj je tudi sprejel tekmovanje okraja Maribor-okolica. Izvršni odbor OLO Plju pa je razpisal nagrade za tiste krajevne odbore, ki bodo pri kontrahiranju dosegli najboljši uspehe: kosilnica, mlatilnica in čistilni stroj za žito so prav gotovo nagrade, ki bodo podžgale kraje, to plemenito tekmovanje. V kranjskem okraju so si medsebojno tekmovanje napovedali zadruga v Retenah, zadruga škofjeloškega predela, zadruga v Cerkljah pa vsem zadrugam v okraju. Podobno tekmovanje je napovedala zadruga v Skočjanu vsem zadrugam novomeškega okraja.

Poleg pogodb, ki so jih sklenili kmetje v Šalamoncih, o čemer smo poročali večkrat, smo sedaj zvedeli, da so

že tudi v okraju Celje-okolica kmetje kontrahirali 2.500 kg žita. Snoti je bil množični sestanek v Rušah in kmetje so že tudi sklenili prve pogodbe. Ze s temi so za 121% presegl plan kontrahiranja belih žit in za 8,5% presegl plan kontrahiranja koruze. To so le delni podatki, ker si zadrugne še niso organizirale uspešne poročevalske službe.

Danes bodo še v večini krajev širši in bolj pripravljeni sestanki, tako da lahko pričakujemo večjega odziva pri kontrahiranju od ponedeljka dalje.

Napovedi tekmovanja

Okrajni ljudski odbor Jesenice, Uprava za odkup, napoveduje tekmovanje Upravam za odkup okrajev: Trbovlje, Mozirje, Kočevje, Prevalje, v zvezi z uredbo odkupa belih žitaric v naslednjih točkah:

1. Vse priprave v zvezi s kontrahozo belih žitaric se bodo izvršile v določenih rokih.
2. V roku bomo sklicali množične sestanke v zvezi s kontrahozo belih žitaric.
3. Organizirali bomo točno evidenco KZ-KLO ter pravočasno dostavljanje poročil.
4. Kontrahozo bomo izvedli 100% glede na predvidene količine do 26. junija 1948.

PRIPRAVE ZA ODKUP ŽITA V POLJČANSKEM OKRAJU

Zastopnik kmetijske zadruge Ratanaka vas pa je napovedal tekmovanje vsem KZ in KLO v poljčanskem okraju:

1. Kateri KLO bo sklenil največ pogodb na množičnem sestanku, ki se bodo vršili po vseh KLO okraja Poljčane v nedeljo, 13. junija t. l.
2. Kateri KLO bo sklenil v najkrajšem času največ pogodb.

Splošna navodila o obvezni praksi rednih slušateljev in dijakov strokovnih šol

Vlada FLRJ izdaja na podlagi 44. člena 24. odstavka ustave FLRJ in na predlog komiteja za šole in znanost pri vladi FLRJ splošna navodila o obvezni praksi rednih slušateljev in dijakov srednjih strokovnih šol (tehnikumov) ter specialnih strokovnih šol.

I. Za povezavo študija na univerzah, visokih šolah in samostojnih fakultetah s prakso v proizvodnji se uvaja za redne slušatelje obvezna praksa kot sestavni del študija. Prav tako se uvaja kot sestavni del pouka obvezna praksa dijakov srednjih strokovnih šol (tehnikumov) in specialnih strokovnih šol, v katerih doslej ni bilo praktičnega pouka v proizvodnji.

II. Obvezna praksa bo med poletnimi šolskimi počitnicami in bo trajala mesec dni, v kolikor šolski učni načrt ne določa kaj drugega.

Obvezna praksa bo v državnih uradih, ustanovah, podjetjih, znanstvenih in strokovnih ekipah, pri javnih delih, na državnih kmetijskih posestvih, v ladjedelnicah, na ladjah in pri plovi, v kmetijskih obdelovalnih zadrugah in drugih podobnih ustanovah.

Redni slušatelji in učenci strokovnih šol (tehnikumov) ter specialnih strokovnih šol kot štipendisti opravljajo obvezno prakso v tisti ustanovi, uradu ali podjetju, ki jim daje štipendijo.

III. Obvezna praksa bo pod splošnim učnim vodstvom in kontrolo univerze, visokih šol ter fakultet, oziroma strokovnih šol, in pod neposrednim strokovnim vodstvom pristojne organizacijske enote.

IV. Delovni program za obvezno prakso slušateljev odreja fakultetni svet, za učence strokovnih šol pa vodstvo šole v skladnosti s pristojnim zveznim oz. republiškim ministrstvom.

V. Komiteji za univerze, fakultete in visoke šole, oziroma ministrstva za prosveto ljudskih republik bodo določala vsako leto, kateri letniki fakultet in visokih šol bodo šli na prakso. D. Š.

Za strokovne šole bo to določalo pristojno zvezno oziroma republiško ministrstvo, v kolikor ni odrejeno po učnem načrtu, kateri razredi bodo šli na prakso.

VI. Predpisi o delovni disciplini, notranjem redu in delu v organizacijski enoti, kjer je praksa, veljajo v celoti tudi za slušatelje, dokler so na praksi.

Voditelj organizacijske enote more slušatelju, ki je prekršil te predpise, odvzeti pravico do nadaljnje prakse. Utemeljen odlok o tem je treba poslati dekanatu fakultete oziroma visoke šole.

VII. Podjetje, ustanova ali urad mora poskrbeti za nastanitev in prehrano slušatelja kakor tudi za njegovo pravilno zaposlitev med obvezno prakso.

Potne stroške slušatelja med obvezno prakso prevzame organizacijska enota, pri kateri je slušatelj na praksi. Ta organizacijska enota plačuje slušatelja po kakovosti njegovega dela in mu od plače odtegne stroške za stanovanje in hrano.

Predpisi gornjih določb veljajo tudi za dijakne strokovnih šol.

VIII. Podrobno razvrščajo slušatelje za prakso Komiteji za univerze, fakultete in visoke šole, oziroma ministrstva za prosveto ljudskih republik na podlagi splošnega razporeda, ki ga pripravi Komitej za šole in znanost pri vladi FLRJ.

Podoben razpored dijakov srednjih strokovnih šol pripravijo pristojna zvezna oziroma republiška ministrstva ali pa organ, ki ga določi vlada na podlagi splošnega razporeda Komiteja za šole in znanost pri vladi FLRJ.

IX. Splošne predpise o kontroli, zaposlitvi in oceni dela slušateljev in dijakov strokovnih šol na obvezni praksi izdaja Komitej za šole in znanost pri vladi FLRJ.

Na podlagi teh načelnih navodil in splošnih predpisov Komiteja za šole in znanost pri vladi FLRJ bodo vlade ljudskih republik oziroma organ, ki ga bodo vlade za to odredile, izdale potrebne predpise o kontroli nad delom slušateljev in dijakov strokovnih šol na praksi, o ukrepih proti slušateljem in dijakom, ki ne bodo opravili te prakse brez opravičljivih razlogov, o ukrepih proti slušateljem in dijakom, ki jim bo vodstvo organizacijske enote odvzelo pravico za nadaljnjo prakso, kakor tudi predpise o drugih vprašanjih v zvezi z obvezno prakso slušateljev in dijakov srednjih ter specialnih strokovnih šol. Za zvezne fakultete in visoke šole bo izdal te predpise Komitej za šole in znanost pri vladi FLRJ, za zvezne strokovne šole pa pristojna zvezna ministrstva.

Dokler ne bodo ljudske republike izdale predpisov, je treba uporabljati neposredna načela teh navodil.

X. Ta navodila stopijo v veljavo z dnevom objave v Uradnem listu FLRJ. St. 466.

Beograd, 6. junija 1948.

Predsednik vlade FLRJ in minister za narodno obrambo, maršal Jugoslavije Josip Broz-Tito Minister brez resorja Milovan Djilas

Rumunska ljudska skupščina soreie a zakon o nacionalizaciji

Industrijskih, bančnih, rudarskih in zavarovalnih družb

Nacionalizirana so podjetja težke in lahke industrije

Bukarešta, 12. junija (Tanjug). Včeraj je ljudska skupščina z aklamacijami izglasovala zakonski predlog o nacionalizaciji industrijskih, bančnih, rudarskih in zavarovalnih družb. Zakon določa nacionalizacijo podjetij težke in lahke industrije, ki zaposlujejo nad sto delavcev. Med drugim je nacionaliziranih 120 podjetij, ki proizvajajo precizne instrumente, elektrotehnični material in popravljajo avtomobile, 20 rudarskih podjetij, petrolejske industrije in industrije zemeljskega plina, 10 železniških podjetij, 4 paroplovne družbe, 15 zavarovalnih družb ter vsa metalurgična podjetja, ladjedelnice, podjetja za proizvodnjo električne energije ter predelavo železne rude, zlata, srebra in drugih kovin, vsa tekstilna podjetja z najmanj 30 stavbami, podjetja osnovne kemične industrije, mlinci z zmogljivostjo najmanj 1 vagona v 24 urah, podjetja za proizvodnjo olja, sladkorja, za predelavo mesa itd.

Ne nacionalizirajo se podjetja, ki so prišla v last članice OZN na podlagi mirovne pogodbe ali pa izplačevanja vojnih reparacij, ki jih dolguje Rumunija.

V vseh nacionaliziranih podjetjih bo država postavila za načelnike svoje predstavnike in bo izplačala lastnikom in delničarjem odškodnino. Odškodnina pa se ne bo izplačala tistim, ki so ilegalno zapustili državo niti onim, ki se ne bodo vrnili po preteku roka v njihovih potnih dokumentih.

Za tiste, ki bi poskušali ovirati nacionalizacijo, določa zakonski predlog kazni od 4 do 10 let težkega prisilnega dela ali zapora, zaplombo celotnega premoženja ter denarne kazni do 500.000 lejev.

Po vsej državi so v podjetjih in tovarnah mitinzi, na katerih pozdravljajo delavci in nameščenci nacionalizacijo in izražajo svojo trdno voljo, da bodo čuvali nacionalizirano premoženje.

RESOLUCIJA CK KP AVSTRIJE

Formiranje avstrijske armade je samo v interesu ameriških imperialistov

Dunaj, 12. jun. (Tanjug) Na Dunaju je bil 8. in 9. maja plenarni sešatek CK KP Avstrije, na katerem so izdali resolucijo, v kateri obsojajo načrte koalicijskih strank o vzpostavitvi avstrijske armade. Oborožitev armade bi sedaj veljala 2 milijardi šilingov, vzdrževanje pa najmanj 500 milijonov šilingov na leto. V resoluciji je poudarjeno, da se v dobi sedanjega pomanjkanja ne smejo prevažati nova bremena na siromašno avstrijsko ljudstvo. Z denarjem, potrebnim za opremo armade, bi lahko zgradili 30.000 stanovanj, za znesek pa, ki bi ga armada letno porabila, še po 7000 stanovanj na leto. Vzpostavitev avstrijske armade — je rečeno v resoluciji — je edino v interesu stremskih Hitlerjevih oficirjev in ameriških imperialistov. Toda avstrijsko ljudstvo ne bo dovolilo, da bi bili njegovi sinovi žrtvovani za tuje interese. Centralni komite KP Avstrije poziva delavce in kmete, naj prekrizajo te načrte vladajoče stranke.

Centralni komite je sklenil, da bo od 29. oktobra do 2. novembra letos kongres Komunistične partije Avstrije. Ob tej priložnosti bo odprta razstava »30 let Komunistične partije«.

Delovni dan v taboru fizikulturnikov ki se pripravljajo na nastop v Pragi

Ze nekaj dni je na severnem delu Ljubljane izredno živahno. Več kakor tri tisoč fizikulturnikov lahko vidiš zgodaj zjutraj, opoldne in zvečer, kako v vzorno urejenih formacijah korakajo na telovadišča. Glavni sedež je na stadionu. Tam je glavni štab, zbirno mesto, tam se dajejo dnevna povelja, tam se deli hrana.

Zjutraj ob šestih se zberejo brigade na svojih mestih, kjer je jutranji pozdrav. Sledi delitev zajtrka, nakar se začne pravo delo. V četi za četo odkorakajo mladi fizikulturniki na različna telovadišča, da tam po manjših oddelkih predelajo za vsak dan posebej določeno snov. Navzlic temu, da so v taboru zbrani samo najboljši fizikulturniki iz vse države, taki, ki so že doma dovolj dobro obvladali vaje za nastop v Pra-

Pri glavnem štabu je osnovan poseben oddelak za agitacijo in propagando, ki preko svojih oddaj skrbi za razvedrilo in pouk. Preko zvočnikov, ki so nameščeni povsod, in tudi na stanovanjih, izve brigadir vse. S pomočjo radio prenosa se uče češine. Oddelak za propagando pa skrbi tudi za ostalo kulturnoprosvetno življenje. Prireja posebne kino predstave na letnem telovadišču v Tivoliju, koncerte, gledališke predstave in druge prireditve. Izdaja se posebno glasilo »Bilten«, ki izhaja trikrat tedensko in objavlja poleg ostalega tudi prispevke brigadirjev.

Popoldne ob pol 4. uri so že zopet vse brigade zbrane na glavnem igrišču v bližini gimnazije za Bežigradom. Tedaj se začne skupna vadba, ki jo vodi zvezni na-

Fizikulturnice beograjske brigade med vadbo na prostoru ob bežigradski gimnaziji

gi, je še vedno dovolj podrobnosti, ki jih je treba temeljito obvladati. V posameznih grupah se fizikulturniki neumorno urijo, vodniki pa jim pri tem delu pomagajo. Vsak posameznik bo tako čim prej in čim bolj obvladal zahtevano snov.

Brigadirji z največjim razumevanjem sodelujejo pri učenju, saj se svedajo, da bodo le z izredno marljivostjo do popolnosti obvladali dokaj težko gradivo. Zavedajo se, da bodo morali v inozemstvu pokazati, kaj zmore fizikulturniki nove Jugoslavije. Med njimi je razvito tekmovanje v čim boljšem znanju vaj, disciplini itd. Vse brigade med seboj tekmujejo za prehodno zastavico, ki je podeljena vsaki tri dni najboljši brigadi.

Po končanem dopoldanskem dnevu se čete v vzornem redu, kakor so prišle in s pismo na uših vračajo na Stadion, kjer je vse pripravljeno za lažne fizikulturnike. Po kosilu je obvezen počitek, medtem pa so razglašena po posebnih radioodložitvah postaji najrazličnejša navodila. Seveda je ob samem kosilu prenos zabavnega koncerta.

Čelnik dr. Ivko Pustisek. Preko zvočnikov se glasijo povelja po ogromnem telovadnem prostoru, ki je domageja vse posejan s fizikulturniki. Kdor je imel priložnost videti skupno vadbo vseh nastopajočih, je dobil nemajmno vero v življenjsko silo in sposobnost naše mladine. Ze sedaj po nekaj dnevih vadbe, ko skladnost gibov še ni idealno dovršena, je gledalec presenečen nad veličastnim valovanjem, ki ga povzroča gibanje več kot tri tisoč mladih teles. Se in še se ponavljajo iste slike, kajti doseči je treba popolno skladnost. Po vsem telovadišču valovi, se preliva in kipi v gibanju tisoče rok. Vmes padajo povelja načelnika, fizikulturniki pa, kakor da so neutrudni v novem zanosu izvajajo gib za gibom.

Sonec je že nisko nad gorenskimih hribi, ko se brigade vračajo k večerji. Strumno in zadovoljnih obrazov korakajo proti Stadionu, srednješolske poleg mladega delavca, uradnik poleg visokosolca. Zavedajo se, da so že spet doprinesli svoj delež k čim boljšemu uspehu jugoslovanske točke na bližnjem zletu v Pragi.

RAZJAVA O »DE GASPERIJEVEM PROGRAMU« V ITALIJANSKEM PARLAMENTU

Oster napad Togliatti na demokristjane o vlado

»Najboljši del italijanskega ljudstva je danes z nami, jutri pa bo z nami vsa Italija.« izjavlja Togliatti — Suženjske obveznosti italijanske vlade nasproti Združenim državam Amerike — Sekretar PSI Baso o varšavski konferenci

Rim, 12. junija (Tanjug). V četrtek 10. t. m. je generalni sekretar KP Italije Palmiro Togliatti v italijanskem parlamentu med razpravo o De Gasperijevem programu izjavil, da vladni program nikakor ne ustreza značaju prvega republikanskega parlamenta, ki je bil prvič po fašistični diktaturi izvolyen. Togliatti je v dvurnem govoru dejal med drugim: De Gasperi je govoril samo o problemih upravnega značaja, medtem ko je prvenstvena naloga republikanskega parlamenta izdati zakone, ki bodo vsebovali nove gospodarske in politične osnove, ki morajo spremeniti prežvele gospodarske in politične odnose v Italiji.

Togliatti je obtožil demokristjansko stranko, da je sprejela fašistična gesla antikomunizma, da bi zastrašila množice in da v ta namen uporablja fašistične propagandne antikomunistične filme. Govornik je demantiral izmišljotine demokristjanov, da hočejo organizirati komunisti v Italiji nekakšno oboženo vstajo. Togliatti je poudaril, da zmaga demokristjanov pri volitvah ni zmaga nad komunizmom, ker so komunisti povečali število svojih poslancev.

Danes je klerofašistična vlada smatrala, da je primerno po teh, za italijanski narod sramotnih volitvah, izdati en sam zakon, zakon proti delavstvu in nezaposlenim, ki branijo svojo pravico do življenja, ker uvidevajo, da z zapiranjem na stotine malih tovarn narašča brezposelnost, saj je danes v Italiji že kakih 2.340.000 brezposelnih.

Marshallov načrt — je nadaljeval Togliatti — pomeni tuje posredovanje in nadzorstvo nad našo industrijo in poljedelstvom, hkrati pa podrejanje države ameriški imperializmu. Vse to danes odobrava lažni socialist S. Ragat, ki si upa trditi, da bi bilo z

Marshallovimi dolarji mogoče zgraditi »socializem« v Italiji.

Togliatti je ostro napadel predsednika vlade De Gasperija, ker v svojih izjavah o zunanji politiki sploh ni omenil problema miru in vojne, ki je danes podlaga vsake zunanje politike. De Gasperi podreja italijansko zunanjo politiko ameriški imperializmu, ki danes odkrito pripravlja novo svetovno vojno, čeprav ta politika ne ustreza interesom in težnjam italijanskega naroda.

Na koncu je rekel: Demokratična ljudska fronta organizira na podlagi zveze z vsemi demokratičnimi silami najširše ljudske množice v boju za uresničenje strukturnih reform, ki jih vsebuje republikanska ustava.

Najboljši del italijanskega ljudstva je danes z nami, jutri pa bo z nami vsa Italija — je končal Togliatti.

Minister za zunanje zadeve Sforza je na četrtkovi seji vlade prebral referat o načrtu »sporazuma« med ZDA in Italijo o Marshallovem načrtu.

Besedilo tega sporazuma o gospodarskem sodelovanju, ki ga je izdelalo ministrstvo za zunanje zadeve ZDA, je bilo poslano vsem državam, ki so se vključile v Marshallov načrt.

Po uradnem poročilu je vlada odobrila referat Sforze in mu ukazala, da stori potrebne korake za ratifikacijo sporazuma.

Desničarki gospodarski list »Globo« piše, da določa ta sporazum suženjske obveznosti italijanske vlade nasproti ZDA. Poleg drugega omogoča sporazum ZDA popolno nadzorstvo nad uporabo ameriške »pomoci« v Italiji. ZDA daje na razpolago vse gospodarske informacije o Italiji, ki jih bodo zanimali, in določa, da se bodo izkoriščali profiti, dobljeni ob prodaji blaga, ki ga bo dobila italijanska vlada na podlagi pomoči, izključno v interesu ameriške gospodarske politike. Sporazum obvezuje italijansko vlado, da pripravi tako spremembo tečaja lire, ki bo omogočil zainteresiranim ameriškim firmam ameriške surovine in material, ki ga potrebujejo ZDA. Slednjič zahteva sporazum od italijanske vlade, da širi propagando v korist Marshallovega načrta in ameriške »velikodušnosti«.

Sekretar socialistične stranke Italije Lelio Basso je po povratku s konference levih socialističnih strank v Varšavi izjavil dopisniku »časopisa« »Avanti«, da je zadovoljen z rezultati te konference. Basso je poudaril, da so vsi udeleženci te konference soglasno ugotovili izredno važnost nalog, ki čakajo leve socialistice, posebno pa v državah zapadne Evrope. Živahna življenjska delavnost, ki sem jo videl v Poljski in v Češkoslovaški, in ki je v takem nasprotju s stanjem v Italiji in Franciji, je dokaz močne podpore ljudstva novi ureditvi. Tam gradijo, hkrati ko premagujejo največje težave, novo družbo, v kateri vladata pravičnost in življenjska radost.

nilo Marshallovega načrta, katerega namen je uveljaviti pozicijo ameriškega imperializma v Evropi. Hkrati s tem hočejo pripraviti vojno mostišče v Evropi za nov imperialistični napad. Naziv »mednarodna oblast« in fraza o mednarodni varnosti ter splošni gospodarski obnovi dejansko prikriva izročitev porušene industrije angloameriškim trustom, predvsem pa ZDA. Nič pa ni govora o likvidaciji poruških monopolov, čeprav je to najvažnejše vprašanje. V imenu »mednarodne oblasti« je bila določena pravica razdeljevanja porušene premoženja in jekla z namenom, da bi izvajali na račun Nemčije pritisk na države Marshallovega načrta in bi se nemški premog in jeklo lahko izkoristila za izvajanje pritiska na druge evropske države — izvoznice premoženja in jekla. Pod posebno zaščito in nadzorstvo se postavljajo inozemski interesi v Porurju tako glede sedanjih kakor glede bodočih sporazumov. Ta določba odpira še bolj na široko vrata tujemu kapitalu v Porurju.

Situacija v Palestini

Lažni »socialisti« v Londonu in petrolejski magnati v Washingtonu bi radi uničili državo Izrael

New York, 12. junija. (Tass.) »New York Post« komentira v Palestini sklenjeno premirje in piše, da je to premirje »nevtralnost in nepristranost v Bevinovem, prijateljstvu v Trumanovem, podpiranje demokracije v inozemstvu v Forrestalovem in podpiranje ameriške časti v Hendersonovem smislu. List opozarja, da bodo premirje izrabili za popolno izjavo države Izrael in da ljudstvo v nobenem delu sveta ne bo več zaupalo ZDA, če bodo uničile to državo, kajti končno bo vsem jasno, da so ameriške obljube brez vrednosti.«

List »P. M.« poudarja, da daje prepoved vseljevanja Židov v Palestino Arabcem velikanske prednosti. V zvezi s prepovedjo pošiljanja orožja obema strankama pripominja list ironično, da jemlje ta sklep z izjemno pristranostjo kruh iz rok tako sitih, kakor lačnih. List

misli, da bi imelo premirje smisel samo tedaj, če bi OZN sprejela državo Izrael v svoje vrste.

»Daily Worker« piše, da grozi državi Izrael nevarnost, da bo uničena zaradi tako imenovanega premirja, ki je bilo sklenjeno na pobudo Bevinovih lažnih »socialistov« v Londonu in petrolejskih kraljev v Washingtonu.

Reuter prinaša poročilo jeruzalemskega dopisnika »Daily Workerja«, da so Arabci pri obstrlejevanju Jeruzalema uporabljali nove britanske minometalske bombe.

Te bombe imajo na spodnji strani žig z datumom 25. aprila 1948, ob strani pa znak britanskega vojnega ministrstva. Iz tega je mogoče sklepati, da teh vret bomb niso mogli poslati arabskim osvobodilnim silam pred prvo polovico maja.

Na koncu piše dopisnik, da je to najbolj konkreten dokaz dvolednega stališča laburistične vlade v Lake Successu, ki je izjavila, da želi baje mir v Palestini.

Ponovna zmaga beograjskih lahkoatletov v CSR

V Zlinu so postavili tri nove državne rekorde

Zlin, 12. junija. Včeraj je bil v Zlinu pred 5000 gledalci lahkoatletski dvoboj med reprezentancama Beograda in Zlina. Zmagal je Beograd s 75:54. V tem dvoboju so padli trije jugoslovanski rekordi. Češkoslovaški rekordi: Zatopek je postavil na 9000 m najboljši čas na svetu v tem letu — 8:07,8.

Tehnični rezultati:

100 m: Peček (Z) 11,1, Stefanović 11,2, Rebuta (oba B) 11,5, Jurica 11,7 (Z).

Skok ob palici: Samardžić 360, Dušanović 350 (B), Fiala 340 in Pisek 310 m.

Krogla: Jeftović 13,84 (B), Vrabec 13,55 (Z). Skoko 13,31, Gaspar 13,55.

1000 m: Roudin 2:31,4, Švajger 2:31,6, Cerar 2:32,8, Petrović 2:33.

Disk: Žerjav 43,31, Vrabec 39,23, Rebuta 38,43, Gašpar 36,64.

400 m: Sabolović 49,3 (Jugoslovanski rekord), Račić 49,9, Peček 51,3, Pospišil 54,7.

Kopje: Vujačić 58,22, Pisek 57,81, Viskola 55,64, Dušanović 45,51.

3000 m: Zatopek 8:07,8 (Z), Stefanović 8:45,4 (Jugoslovanski rekord), Mihalič 8:46 (boljše od starega jug. rekorda), Zelenika 9:14,6 izven konkurence, Stritof 8:46,6 (tudi bolje od drž. rekorda).

Skok v višino: Hromi 180, Vuković 175, Rubićek 175, Dimitrijević 175.

Kladivo: Gubijan 54,10, Dadak 42,98, Vrodel 38,99, Knežević 37,89.

Skok v daljino: Kubiček 6,95, Šerbić 6,63, Brožek 6,26; izven konkurence Lenert 6,82.

Svedska štafeta v sestavi: Sabolović, Račić, Stefanović in Rebuta 1:59,3 (nov jug. rekord), Zlin 2:06,5.

Beograjska štafeta je pustila za seboj zlinsko za 80 m.

Gledalci so pozdravili zmagovalce. Med drugimi so bili navzoči tudi številni delavci in nameščenci velikega industrijskega kombinata v Zlinu ter jugoslovanski učenci.

Jugoslovanska ekipa se bo vrnila danes čez Budimpešto v Jugoslavijo.

Prvenstvo Slovenije v odbojki

Trbovlje, 12. junija. Včeraj se je v Trbovljah pričelo prvenstvo Slovenije v odbojki. Tekmovanja se udeležujejo FD »Krim«, FD »Enotnost« (Ljubljana), SFD »Polot« in SFD »Zeleni« (Maribor), SFD »Kladivar« (Celje), SFD »Rudar« (Trbovlje) in SFD »Zerjav« (Zorjav).

Prvi rezultati so:

Krim : Kladivar 3:0 (15:3, 15:8, 15:8). Enotnost : Rudar 3:0 (15:2, 15:2, 15:2). Enotnost : Kladivar 3:0 (15:3, 15:3, 15:0). Polot : Zeleni (Mrb) 3:0 (15:13, 15:8, 15:1). Polot : Zerjav 3:0 (15:9, 15:8, 15:7). Krim : Rudar 3:0 (15:3, 15:4, 15:3). Polot : Rudar 3:0 (15:6, 15:1, 15:8). Zeleni : Kladivar 3:0 (15:4, 15:5, 15:14). Zeleni : Rudar 3:0 (15:5, 15:1, 15:1). Krim : Zerjav 3:0 (15:8, 15:6, 15:9).

Tekmovanje se nadaljuje.

Davisov pokal

CSR : Belgija 1:1

Praga, 12. junija. V prvem dnevu tekem za Davisov pokal med CSR in Belgijo je Drobny premagal Petaina (Belgija) s 6:4, 6:3, 6:1, Washer (Belg.) pa Černika (CSR) s 6:4, 2:6, 6:4, 6:3, 6:8.

Po igri parov vodi Britanija v srečanju za Davisov pokal s Holandijo z 2:1.

Švedska : Madžarska 1:0

Budimpešta, 12. junija. Včeraj so se v Budimpešti pričele teniske tekme za Davisov pokal med Madžarsko in Švedsko. Madžarsko zastopata Asboth in Adam, Švedsko pa Bergelin in Johanson. V prvi igri je Bergelin premagal Adama s 5:7, 6:4, 6:2 in 6:1. V srečanju Johanson-Asboth je bil set končan s 6:3, drugi set pa je bil pri stanju 5:5 prekinjen zaradi naliha.

Anglija : Nizozemska 2:1

EDGBASTON (Britanija). Po prvem dnevu tekmovanja za Davisov pokal med Britanijo in Holandijo vodi Britanija z 2:0. Patsh (Britanija) je premagal Van Migevena s 6:3, 6:2, 3:6, 7:9 in 6:1. Motram (Britanija) pa Van Svola (Holandija) s 6:3, 6:4, 9:11 in 6:3.

Kratke vesti

Zagreb, 12. junija. — Danes je ekipa praške Sparte premagala ekipo Dinamo v odbojki s 3:0.

Izbirne tekme v waterpolu in plavanju

za sestavo državne reprezentance

Zagreb, 12. junija. — Danes je bilo v bazenu na Šalati izbirno tekmovanje za sestavo državne reprezentance, ki jo že prihodnjo nedeljo čaka težko srečanje z Madžari v okviru balkanskih srednjeevropskih iger.

Rezultati: 1500 m prosto: 1. Stipetić Marjan 19:56,8 (to je za 12 sekund boljše od njegovega najboljšega časa), 2. Ilić 20:51,6, 3. Pušar 21:37,7.

100 m prsno ženske: 1. Korpes Mira 1:25,4; nov jugoslovanski rekord.

100 m hrbtno moški: 1. Miloslavac 1:12,2, 2. Finzi 1:15,0.

100 m prosto ženske: 1. Beara 1:17,3, 2. Hofman 1:22,2.

100 m prsno moški: 1. Bijelić 1:14,1, 2. Lazlo 1:15,1, 3. Barbieri 1:17,4.

Waterpolo tekma med A in B reprezentanco se je končala neodločeno 3:3 (2:2).

Mnogi plavalci, ki so trenirali v Zagrebu in ki bi morali nastopiti, niso nastopili, kar pač zasluži grajo.

IV. kolo mednarodnega turnirja v Karlovih varih Vidmar premagal Princea

Karlovi Vari, 12. junija. (Tanjug.) Po končanih prekinjenih partijah je stanje po IV. kolu mednarodnega šahovskega turnirja tale: Prince-Vidmar 0:1, Meller-Prince 0:1, Barcza-Opočensky 1:0, Rohaček-Stuehlik 0:1, Gawlikowski-Tartakower 0:1, Golombek-Sajtar 1:0, Foltys-Podhorny remi, Stelner-Trojanescu 1:0, Janovsk-Stolz remi, partija Zika-Richter pa še ni končana. Stanje po IV. kolu je naslednje: Barcza in Stelner 3/4 točke, Vidmar 3, Pire, Stolz, Janovski in Foltys 2/4, Tartakower, Podhorny, Snehlik, Trojanescu, Golombek in Rohaček 1/4 itd.

